

Til: Fakultetsstyret
Fra: Fakultetsdirektøren

Sakstype: Orienteringssak
Tilgang: Åpen
Notatdato: 8. mars 2024
Møtedato: 15. mars 2024

Ref.: 2021/13719
Saksbehandler: BAARDKJO

Oppfølging av fakultetets bærekraftstrategi

Det vises til vedlagte rapport om bærekraftsarbeid ved UV-fakultetet 2023.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret tar orienteringen til etterretning.

Med hilsen

Bård Kjos
fakultetsdirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.

Vedlegg:

1. Rapport om bærekraftsarbeid ved UV-fakultetet 2023

Saksbehandler:

Bård Kjos
+4722858240, bard.kjos@uv.uio.no

Bærekraft ved Det utdanningsvitenskapelige fakultet – rapport 2023

5. mars 2024

Etter åpningsseminaret i februar 2023, har dekanatet arbeidet med å implementere bærekraftstrategien for fakultetet. Nedenfor gis en oversikt over status ved inngangen til 2024, før tiltak for 2024 beskrives. Framstillingen følger bærekraftstrategiens struktur.

Forskning og innovasjon

Hovedmål

Fakultetet skal skape et kunnskapsgrunnlag for bærekraft gjennom utdanningsvitenskapelig forskning og innovasjon, og være en drivkraft for nødvendig samfunnsomstilling.

Delmål 1: Fakultetet viser bredde og konsentrasjon i forskning rettet mot bærekraft.

Tiltaksområder

1. Styrke Råd for forskningssaker (RFS) som strategisk bindeledd mellom fakultetet og enhetene, og enhetene imellom, med tanke på tverrfaglighet og innovasjon
2. Invitere forskergruppene til å diskutere praktiske og strategiske tema relatert til bærekraft
3. Informere om eksterne finansieringsmuligheter og videreutvikle forskningsstøtte med tanke på tverrfaglige prosjektsøknader knyttet til bærekraft

Status 2023 (Nummerering følger tiltaksområder)

1 og 2: 'Bærekraftstafetten' ble avholdt 18. september, med deltakelse fra alle forskergruppene. Hver forskergruppe fikk 5 min til å snakke om bærekraft som tema i sine grupper. Tilbakemeldinger tyder på at det bidro til at gruppene 'oppdaget' hverandre og hva bærekraft kan bety for egen gruppe. Det var mulig å identifisere et sett med tema på tvers av gruppene. RFS ble involvert i drøfting av presentasjoner og videre arbeid. RFS har også diskutert mulige søknader til Pillar 2 (samfunnsutfordringer) i Horisont Europa med relevans for bærekraft.

3. Det ble laget en oversikt som vedlegg til rapporten fra arbeidsgruppe Forskning (2022).

Tiltak 2024

1. Vi setter på dagsorden i RFS i april 2024 hvordan RFS best kan arbeide med bærekraft, i lys av erfaringer fra 2023.
2. Det holdes eget seminar med forskergruppene for å drøfte forskningstema på tvers av gruppene og bidrag til seminarserie om bærekraft.
3. Oversikten over finansieringsmuligheter fra Forskningsgruppens rapport oppdateres løpende, og går gjennom ved utgangen av 2024.

Delmål 2: Fakultetet fører en løpende samtale om bærekraft i forskning og innovasjon.

Tiltaksområder

1. Invitere til seminarer hvor ulike forskningstema ved fakultetet drøftes i lys av bærekraftutfordringer
2. Inkludere fagmiljøer ved fakultetet i høringer med relevans for forskning og innovasjon knyttet til bærekraft
3. Skape en arena for å drøfte klima- og miljøkonsekvenser av forskning og innovasjon

Status 2023

1. Seminarserien knyttet til bærekraft ble startet opp igjen høsten 2023, med foredrag om PISAs nye rammeverk 'Agency in the Anthropocen' 9. november.
2. Det har ikke vært høringer med tydelig innretning mot bærekraft i 2023.
3. Ikke gjennomført.

Tiltak 2024

1. Det utformes program for 4-5 seminarer i 2024. (Det ble gjennomført et seminar 7. februar 2024 om de tverrfaglige temaene i Fagfornyelsen, som inngikk i Day 0 i SDG konferansen 2024). Vi vurderer å innføre en fast seminarserie ved UV, med bærekraft som ett av flere gjennomgående tema (i tillegg KI og Innovasjon).
2. Dekanetet skal inkludere ressursgruppen for bærekraft i relevante høringer, ellers følger høringer vanlig rutine.
3. Fakultetet skal utrede opprettelse av en forskningsetisk komite ved UV, og vurderer om en slik komite er rette instans for å drøfte klima- og miljøkonsekvenser av forskning og innovasjon.

Delmål 3: Fakultetet bidrar til bærekraftig omstilling i sine praksisfelt.

Tiltaksområder

1. Utnytte eksisterende nettverk i praksisfeltet for å videreføre og etablere samarbeid om forskning og innovasjon om og for bærekraft
2. Formidle og synliggjøre fakultetets forskningsaktiviteter, resultater og innovasjoner knyttet til bærekraft

Status 2023

1. Det er koblinger mellom flere prosjekter på UV, for eksempel INCLUDE, EVA2020, Skole i Verden, men disse kan utnyttes bedre.
2. Dedikerte nettsider er etablert og blir oppdaterte. Arrangementer og hendelser blir delt på sosiale medier. Fakultetet var tidlig ute på UiO med nettsider som oppdateres jevnlig. Regelmessig med i UV-nytt.

Tiltak 2024

1. Det skal arrangeres seminar om samarbeid med praksisfelt knyttet til forskning og innovasjon om bærekraft.
2. Forskningsstøtten har bærekraft som prioritert område i 2024, og har opprettet en temaserie: [Tema: Bærekraft - Det utdanningsvitenskapelige fakultet \(uio.no\)](#).

Delmål 4: Fakultetet har bærekraft som tema i forskerutdanningen.

Tiltaksområde

1. Tilby minst ett tverrfaglig, valgfritt ph.d.-emne om bærekraft, som koordineres av flere forskergrupper i samarbeid

Status 2023

1. Et emne er etablert som tar opp flere grunnlagsspørsmål ved bærekraft i utdanning, UV9366 PhD Course Environmental and Sustainability Education: Normativity, knowledge boundaries, transformation <https://www.uio.no/studier/emner/uv/uv/UV9366/> (ILS og IPED).

Et emne relatert til sosial bærekraft er vedtatt opprettet: Equity and Equality in Education: Concepts, Methods, and Evidence (CEMO/CREATE)

Tiltak 2024

Gjennomføre emnene, og evaluere.

Utdanning og innovasjon

Hovedmål

Fakultetet skal utdanne studenter som kan støtte dagens og kommende generasjoner i å skape en bærekraftig verden.

Delmål 1: Fakultetets studenter utvikler kompetanse innenfor bærekraft.

Tiltaksområder

1. Beskrive generiske kompetanser i studieemner som grunnlag for å skape et felles språk for bærekraft
2. Innarbeide bærekraft i læringsutbyttebeskrivelser i relevante emner
3. Utvikle et nytt emne med bærekraft som tema i samarbeid med UiO, Circle U. og andre samarbeidspartnere
4. Tilby emner med bærekraft som tema for etter- og videreutdanning

Status 2023

1. og 2. Generiske kompetanser og beskrivelse av disse i læringsmål ble drøftet under STUV-seminaret i oktober med alle faglige og administrative studieledere. Bærekraft var et av temaene.
3. Emne PED2505 – Teknologi og design for bærekraftige læringspraksiser ble opprett i 2023 ved IPED og inngår i UiOs bærekraftsertifikat. Emne er på 5 SP og starter i vårsemesteret 2024.

4. Dette gjenstår.

Tiltak 2024

1 og 2: Felles tiltak:

- Fakultetet tar initiativ til workshop med utvalgte emner for å innarbeide bærekraft i læringsutbyttebeskrivelser. Skal gi ramme og metode for videre arbeid med innarbeiding. (Gjennomført 1. mars)
- Følge LUB systematisk opp 1-2 ganger i året tilknyttet STUV-møter.

3. Emne PED2505 – Teknologi og design for bærekraftige læringspraksiser gjennomføres første gang våren 2024.

4. EVU følges opp med relevante fagmiljøer ved UV og UiO.

Delmål 2: Fakultetet etablerer tverrfaglig undervisning med bærekraft som tema og samarbeider med praksisfeltet om samfunnsinnovasjon.

Tiltaksområder

1. Legge til rette for at fakultetets studenter kan studere bærekraft ved andre fakulteter
2. Inkludere erfaringer fra praksisfeltet når bærekraft er tema i utdanningen
3. Gjennomføre jevnliges studentsamlinger rettet mot innovasjon innen utdanningsfeltet
4. Etablere et årlig seminar for samfunnsinnovasjon i samarbeid med praksisfeltet

Status 2023

1. Studieprogrammene har ulike rammeverk og strukturer som påvirker i hvilken grad studentene har tilgjengelig valgfrie moduler som åpner for bærekraftemner som del av utdanningsløpet, eller om de ønsker å ta bærekraft som tillegg til utdanningsløp, for eksempel gjennom bærekraftsertifikatet.
2. Det vil variere fra mellom programmene og emnene der det er aktuelt hvordan dette gjøres. Det er ikke gjennomført undersøkelse eller evaluering av dette.
3. Studentinnovasjon er et av hovedpilarene i IDEA. Det gjennomføres jevnliges innovasjonssprinter for studenter (utvidet workshop der studentene jobber med problemløsning og prosjektideer) av IDEA studentteamet. Det ble utlyst 4 stipender for studentinnovasjon i 2023.
4. Skole i Verden (SiV) arrangerte i 2023 for andre år på rad konferanse med deltakere fra skole, forskning og andre aktører (Oslo Science City, Kommune (Osloskolen), ulike organisasjoner). Fokus er samarbeid om å utvikle undervisning om/for bærekraftig utvikling.

Tiltak 2024

1. Det jobbes på alle studieprogram med å synliggjøre bærekraft i aktuelle emner, slik at alle studenter møter grunnleggende problemstillinger rundt bærekraft i sine utdanninger.
2. Invitere praksisfeltet til et felles seminar (undervisere og studenter) med fokus på bærekraft i utdanning og praksis høsten 2024.
3. Fortsette IDEA studentteam og studentinnovasjonsarbeidet. Det er lyst ut fire stipendier for studentinnovasjon i 2024. I tillegg organiseres flere internship sommeren 2024.
4. SiV arrangeres på nytt 27. september. Se også punkt 2.

Organisasjon

Hovedmål

Fakultetet skal være en bærekraftig organisasjon og ha et gjennomgående bærekraftperspektiv i det daglige arbeidet.

Delmål 1: Fakultetet har en kultur for bærekraft som er utviklet gjennom tydelig kommunikasjon og ledelse.

Tiltaksområder

1. Forankre likestilling og mangfold i alle organisatoriske prosesser og aktiviteter for å fremme bærekraftig utvikling
2. Innarbeide bærekraft som tema i opplæring og kompetanseutvikling for ansatte
3. Utarbeide retningslinjer for bærekraftig samarbeid med interessenter internt og eksternt
4. Styrke temaet bærekraft i intern kommunikasjon og omdømmebygging
5. Rapportere årlig om bærekraftarbeid ved fakultetet og innarbeide bærekraft som del av arbeidsmiljø- og medarbeiderundersøkelser
6. Opprette en pris for godt bærekraftarbeid ved fakultetet

Status 2023

1-3 har ikke vært eksplisitt adressert knyttet til bærekraft.

4. Dette punktet overlapper med tidligere punkt: Dedikerte nettsider er etablert og blir oppdaterte. Arrangementer og hendelser blir delt på sosiale medier. Fakultetet var tidlig ute på UiO med nettsider som oppdateres jevnlig. Regelmessig med i UV-nytt.

5. Dette dokumentet rapporterer for 2023. Innarbeide bærekraft som del av arbeidsmiljø- og medarbeiderundersøkelser gjenstår.

6. Gjennomført, ble delt ut første gang i desember 2023.

Tiltak 2024

1. Dette punktet om likestilling og mangfold må konkretiseres.
2. Styrke bærekraft som tema i Uke 42, som er fakultetets hovedsatsning om kompetanseutvikling, særlig rettet mot tidlig-karriere forskere.
3. Undersøke hva som skjer på UiO nivå, og følge opp for UV-fakultetet.
4. Fortsette arbeidet som er i gang. Bærekraft er regelmessig tema i UV-nytt, samt tematiske sider opprettet på nett.
5. Det skal vurderes hvordan 'Innarbeide bærekraft som del av arbeidsmiljø- og medarbeiderundersøkelser' kan gjennomføres.

Delmål 2: Fakultetet leder an i å redusere klimagassutslipp og økologisk fotavtrykk i innkjøp, forbruk og gjenbruk

Tiltaksområder

1. Gjøre miljøvennlige valg ved bestilling av mat og bevertning, produkter og tjenester
2. Legge livssyklus kostnader til grunn for anskaffelser slik at klimavennlige produkter blir konkurransedyktige
3. Redusere miljøkostnader knyttet til utskrifter, e-poster og omfang av lagring av data som ikke lenger er i bruk
4. Regelmessig samle inn mobiltelefoner og IT-utstyr, nettbrett o.l. for gjenbruk og gjenvinning

Status 2023

1. Det er gjort ny avtale om bestilling av mat og bevertning med tydelig fokus på bærekraft ved UiO.
2. Dette har vært mindre relevant i år uten store anskaffelser.
3. Det gjenstår å gjøre en gjennomgang av situasjonen på dette punktet, men også dette vil ha koblet til UiO-rutiner.
4. Status er at dette er på plass i stor grad.

Tiltak 2024

1. Fakultetet fortsetter å følge opp utviklingen i rutiner og ordninger ved UiO.
2. I forbindelse med samlokaliseringen av CREATE, skal utstyr gjenbrukes fra Helga Eng's hus.
3. Vi avventer initiativ fra UiO sentralt.
4. Her har vi gode avtaler. Vi bør vurdere å ta dette punktet ut av strategien.

Delmål 3: Fakultetet leder an i å redusere reisevirksomhet og gjennomføre miljøvennlige reiser.

Tiltaksområder

1. Erstatte fysiske arrangementer med digitale når det er hensiktsmessig
2. Benytte tog fremfor fly som fremkomstmiddel der det er hensiktsmessig
3. Bruke kollektivtransport og sykkel fremfor bil på arbeidsreiser i nærområdet

Status 2023

På disse områdene avventer fakultetet UiOs strategier og retningslinjer. Vi vurderer at det foregår en bevisstgjøring blant personalet, det har vært uttrykt frustrasjon over at det har vært vanskelig å bestille togreiser.

Tiltak 2024

Følge med på utviklingen hos UiO sentralt, og følge opp implementering ved fakultetet.

Annet

- Det er opprettet ressursgruppe for bærekraft, med eget mandat, etter ønske fra enhetslederne. Gruppen er godt i gang og hadde to møter høsten 2023.
- UiO kommer til å opprette 'Bærekrafthuset' i Farmasibygget, som dermed får UV som nærmeste nabo. Vi følger utviklingen i ulike sammenhenger slik at fakultetet blir en bidragsyter.